Oplegger ‘Initiatiefvoorstel: Bouwen aan je toekomst’

Inleiding
Op 4 maart 2025 heeft de gemeenteraad van Zwolle het initiatiefvoorstel ‘Zwols Bouwdepot’ van de partijen D66, CDA en ChristenUnie besproken. In het raadsdebat zijn de verschillende standpunten van de raadsfracties uitgewisseld. Er is in de beantwoording door de initiatiefnemers aangegeven dat zij met een raadsinstrument bij uw raad terug te komen. Dat doen we door middel van deze oplegger op het Initiatiefvoorstel. Het initiatiefvoorstel en deze oplegger worden inclusief een raadsvoorstel voorgelegd aan de gemeenteraad.

Toezeggingen door initiatiefnemers
Er is door de initiatiefnemers toegezegd het Zwolse project onder de Participatiewet uit te willen uitvoeren. Dit sluit aan bij de breed gedeelde wens van de Zwolse gemeenteraad. Vanwege deze wijziging gebruiken we vanaf nu de naam Zwols project ‘Bouwen aan je toekomst’. Graag zouden de initiatiefnemers willen meegeven dat er in de praktijk mogelijkheden moeten zijn om de expertise van stichting het Bouwdepot als nodig in te schakelen.

Zwols project ´Bouwen aan je toekomst´
Het belangrijkste uitgangspunt van het initiatiefvoorstel is dat jongeren - met recente of dreigende dak- of thuisloosheid - gedurende één jaar financiële rust en ruimte krijgen. De initiatiefnemers vinden dat jongeren schuldenvrij moeten bouwen aan hun toekomst onderweg naar werk, onderwijs en weer een thuis. In een korte toelichting geven we aan waar het Zwols project afwijkt van het oorspronkelijke initiatiefvoorstel:

1. <u>Ruimte benutten binnen de Participatiewet</u>

In het debat op 4 maart 2025 is door een meerderheid van de raadsfracties aangegeven dat het wenselijk is dat het Zwolse project binnen de huidige Participatiewet past. Dat sluit ook aan bij de reactie[1] van het college van B&W waarin zij mogelijkheden beschrijven onder de Participatiewet. En dat sluit aan bij de (ambtelijke) afspraken met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SWZ). Ook staatsecretaris Nobel schaarde zich recentelijk achter het Zwols project[2].

Dat betekent voor Zwolle dat we in het nieuwe voorstel aansluiten bij de mogelijkheden binnen de Participatiewet. Voor de deelnemende jongeren aan de pilot stellen we voor om in ieder geval individueel maatwerk toe te passen op de volgende aspecten:

- We passen geen zoektermijn van vier weken toe voor jongeren (zij kunnen direct een aanvraag indienen);
- We verhogen de uitkering van jongeren (18-21 jaar) door het niet toepassen van de jongerennorm (zie toelichting doelgroep bij 2. Leeftijd van de jongeren);
- We stellen jongeren vrij van (en sturen niet aan op) arbeidsverplichtingen voor jongeren, waardoor er ruimte ontstaat voor rust, stabiliteit en volgende stappen;
- We passen snellere besluitvorming toe (zoals het project: Simpel Switchen);
- We passen de mogelijkheid toe tot inkomensvrijstelling wanneer aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, zodat jongeren mogelijkheid hebben tot bijverdienen;
- Er is maatwerk voor (eventuele) studerende jongeren wanneer studiefinanciering of tegemoetkoming voor scholieren onvoldoende is voor levensonderhoud.

---

[1] Document Zwolle - Raadsbrief Aanvullende reactie college van B&W op het Initiatiefvoorstel van de fracties van D66, CDA en ChristenUnie ‘Zwols bouwdepot’ - iBabs Publieksportaal
[2] [2] Jurgen Nobel op X: 'Goed om te zien dat @Gemeente_Zwolle binnen de Participatiewet jongeren wil helpen die het moeilijk hebben, zodat ze hun leven weer kunnen opbouwen. https://t.co/4ansGIUeJW (1/2)' / X

2. Leeftijd van de jongeren

In het oorspronkelijke initiatiefvoorstel is het voorstel om de groep jongeren tussen 21 en 27 jaar af te bakenen. In deze oplegger kiezen de initiatiefnemers voor het verruimen van de doelgroep naar 18 tot 27, vanwege de volgende redenen:

- Op basis signalen uit de praktijk blijkt dat de professionals ook regelmatig in contact komen met dak- en thuisloze jongeren tussen de 18 en 21 jaar.
- De huidige jongerennorm[3] in de Participatiewet gaat bij jongeren tussen 18 en 21 jaar ervan uit dat er een financiële aanvulling op de uitkering door ouder(s)/verzorger(s).
  De beoogde jongeren van de pilot kenmerkt zicht echter juist door het geen beroep kunnen doen op ouder(s)/verzorger(s) voor financiële steun.

3. Werken aan je toekomst

In het Zwols project ´Bouwen aan je toekomst´ is aandacht voor het werken met een persoonlijk plan van aanpak met daarin door de jongeren vastgestelde doelen en resultaten. Zij staan aan het stuur van hun toekomst. Samen met het team van mensen om zich, waaronder ook professionals en ambtenaren, kunnen zij werken aan een schuldenvrije toekomst en financiële rust. Zij werken daarnaast aan een thuis (nieuw thuis en herstel met familie) en werken elke dag aan hun persoonlijke ontwikkeling door het weer volgen van onderwijs of het vinden of wisselen van werk.

In de gemeente Zwolle is een aantal organisaties nauw betrokken bij de begeleiding van dak- en thuisloze jongeren. Bijvoorbeeld Limor, Leger des Heils, Creating Balance of GGD (Team Zwerfjongeren). Zij kunnen de jongere gedurende één jaar ondersteunen. De initiatiefnemers verwachten dat er een centraal punt komt dat verantwoordelijk is voor de toewijzing van de begeleiding. De genoemde partijen hebben de ervaring, expertise en kennis om de toewijzing en begeleiding zo goed mogelijk uit te voeren. Er blijft daarnaast contact mogelijk met Stichting het Bouwdepot voor eventuele inzet van hun expertise.

4. Een (t)huis voor jongeren

De initiatiefnemers, de gemeenteraad en het college realiseren zich dat een (t)huis voor jongeren de belangrijkste basis is voor het bouwen aan een toekomst. In de praktijk kan het vinden van huisvesting een knelpunt zijn. Uit de resultaten[4] van pilots Bouwdepot in andere gemeenten blijkt dat het veel jongeren (82%) gedurende het jaar waarin zij begeleiding ontvangen wel lukt om weer zelfstandig te gaan wonen. Dat zal in Zwolle ook de inzet zijn.

Daarnaast is in oktober 2024 de motie ´Voldoende woonplekken voor dak- en thuisloze jongeren´[5] (CDA, D66, CU, PvdD, GroenLinks, PvdA en Volt) aangenomen. Het college is gevraagd mogelijkheden te onderzoeken voor een jongerenhuis. In Q2 2025 zal het college met een terugkoppeling naar de gemeenteraad komen. Dit kan een belangrijke schakel zijn in het te starten Zwolse project: ´Bouwen aan je toekomst´.

---

[3] Document Zwolle - Raadsbrief Aanvullende reactie college van B&W op het Initiatiefvoorstel van de fracties van D66, CDA en ChristenUnie 'Zwols bouwdepot' - iBabs Publieksportaal

[4] Resultaten - Het Bouwdepot

[5] Document Zwolle - 18a-2 M CDA - Voldoende woonplekken voor dak- en thuisloze jongeren - iBabs Publieksportaal

Financiën
In het initiatiefvoorstel staat ook een begroting. Op basis van de wijziging naar een Zwols project: 'Bouwen aan je toekomst' hebben de initiatiefnemers een nieuwe begroting opgesteld:

Kosten	Toelichting	Investering
Indirecte kosten	Projectleiding gemeente Zwolle Projectkosten (Inrichten pilot)	€13.750 €5.000
Directe kosten	Begeleiding partnerorganisatie	€40.000
Directe kosten: 5 jongeren 18-21 jaar 5 jongeren 21-27 jaar	 Ophogen jongerennorm (€332,17) Maandelijkse bijstandsuitkering (€1345,45)	 €60.780 €0
Totaal		**€119.530***

* Op dit moment ontvangen jongeren in de bijstand (BUIG-middelen) tussen de 21 en 27 jaar €1345,45 per maand. Zij zullen dat in de pilot blijven ontvangen. Jongeren tussen de 18 en 21 jaar ontvangen €332,17. In de praktijk zullen de jongeren met name de ruimte in de Participatiewet kunnen benutten. Dat betekent dat de initiatiefnemers - mede door de toevoeging van ca. 5 jongeren tussen de 18 en 21 jaar - **€119.530** investering aan de gemeenteraad vragen om de Zwolse pilot te starten per 1 juli 2025.

De maandelijkse Participatiewet-uitkeringen van het Zwols project 'Bouwen aan je toekomst' zullen worden gedekt vanuit bestaande BUIG-middelen, zoals besproken in het debat van 4 maart 2025. De initiatiefnemers vragen het college te onderzoeken of de overige investering **€119.530** gedekt kan worden uit de middelen voor arbeidsparticipatie en/of vanuit de arbeidsmarktregio (programma 8). Als dat niet (geheel) mogelijk blijkt, is het voorstel om (resterende) dekking te vinden in de reserve incidentele bestedingen. Dit is te rechtvaardigen omdat het gaat om een pilot (per definitie incidenteel van aard), waarbij de verwachting is dat de kosten zich gaan terugverdienen (bijvoorbeeld: een maatschappelijke opvangplek kost jaarlijks €25.000 - €35.000).

Voorstel

D66, CDA en CU stellen voor om een **Zwols project 'Bouwen aan je toekomst'** te starten voor 10 jongeren per 1 juli 2025. Na het eerste jaar van het Zwols project zal een terugkoppeling plaatsvinden aan de gemeenteraad in Q3 2026 over de voortgang van de pilot in combinatie met de voortgang van het jongerenhuis, om eventuele voortzetting naar 30 jongeren mee te nemen in begroting 2027.